

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

**ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ
ΠΟΛΥ ΚΑΛΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ**

Ημερομηνία: 22 Ιουλίου 2010

Διάρκεια: 2 ώρες και 15 λεπτά

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τρεις (3) σελίδες.

ΜΕΡΟΣ Α': ΕΚΘΕΣΗ (Μονάδες 50)

Να αναπτύξετε ΕΝΑ από τα πιο κάτω θέματα (450-500 λέξεις):

1. Τα ποσοστά της ανεργίας στις χώρες της Ε.Ε. αυξάνονται συνεχώς· το ίδιο συμβαίνει και στην Κύπρο. Να παρουσιάσετε την κατάσταση στο νησί μας και να εντοπίσετε τις αιτίες της ανεργίας στην Κύπρο σήμερα.
2. Η υπέρμετρη κατανάλωση είναι ένα από τα αρνητικά φαινόμενα της εποχής μας. Να αναφέρετε τις αιτίες και να εισηγηθείτε τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος.
3. Τα Μ.Μ.Ε επηρεάζουν θετικά και αρνητικά το σύγχρονο σχολείο. Να αναπτύξετε την πιο πάνω άποψη και να εισηγηθείτε τρόπους μείωσης των αρνητικών επιδράσεων στον τομέα της εκπαίδευσης.

ΜΕΡΟΣ Β: ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ (Μονάδες 30)

Να διαβάσετε με προσοχή το πιο κάτω κείμενο και να απαντήσετε ΣΕ ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Σε όλες τις εποχές η σχολική αγωγή συμπληρωνόταν από εκείνη που πρόσφεραν διάφοροι εξωσχολικοί φορείς, όπως είναι η οικογένεια, η εκκλησία, οι κοινωνικές οργανώσεις, οι συνομήλικοι και άλλοι. Η διαφορά όμως ανάμεσα στο χθες και στο σήμερα συνίσταται στο ότι η εξωσχολική αγωγή στο παρελθόν ήταν τις περισσότερες φορές σύμφωνη με εκείνη που έδινε το επίσημο σχολείο. Συχνά, μάλιστα, τη συμπλήρωνε, ενώ σήμερα η αγωγή αυτή είναι ανταγωνιστική και συχνά αντίθετη προς την αγωγή που επιδιώκει το επίσημο σχολείο, όπως παρατηρεί ο καθηγητής Le Thanh Khoi.

Άλλοτε το σχολείο ήταν ο **σημαντικότερος** μεταδότης της γνώσης. Ο δάσκαλος ή ο καθηγητής εκπροσωπούσε τη γνώση αυτή και θεωρούνταν ο αναμφισβήτητος φορέας της **συσσωρευμένης** κοινωνικής εμπειρίας, την οποία είχε **χρέος** να μεταδώσει στον αδαή μαθητή του, έτσι όπως την είχε και εκείνος μάθει από τους προκατόχους του.

Σήμερα το σχολείο δεν είναι παρά ένας μόνο φορέας αγωγής και παροχής γνώσης. Συχνά, μάλιστα, τα φώτα που επαγγέλλεται να δώσει στους τροφίμους του έρχονται δεύτερα, και αξιολογικά και χρονικά. Για το λόγο αυτό πολλές φορές οι μαθητές νιώθουν πως το σχολείο δεν έχει τίποτα το ουσιαστικό να τους **προσφέρει**. Ό,τι τους δίνει είναι, κατά τη γνώμη τους, τετριμμένο, παλιό και **αναχρονιστικό**, χωρίς πραγματικό ενδιαφέρον. Ο σημερινός μαθητής δεν

είναι πια ο άβουλος δέκτης των «σοφών ρήσεων» του δασκάλου, αλλά ο ενεργητικός κριτής της σχολικής διαδικασίας της αγωγής, που άλλοτε την αποδέχεται και άλλοτε την **απορρίπτει**, ιδιαίτερα όταν δε συμφωνεί με όσα του διδάσκει το «παράλληλο» σχολείο. Και εδώ ακριβώς δε έγκειται το μεγάλο, το πιο σοβαρό πρόβλημα: τα ιδανικά και οι αξίες που το παραδοσιακό σχολείο προσπαθεί να **καλλιεργήσει** και να εμπνεύσει στο μαθητή, ο τρόπος ζωής που του διδάσκει έρχονται συχνά σε αντίθεση με τα πρότυπα που προβάλλουν η τηλεόραση, το ραδιόφωνο, ο κινηματογράφος, το internet, οι εφημερίδες και τα λοιπά έντυπα που κυκλοφορούν. Έτσι το παιδαγωγούμενο άτομο οδηγείται στη σύγχυση και την αντίφαση, μη γνωρίζοντας ποιο είναι τελικά το σωστό και ποιο το λανθασμένο.

Στην τακτικότητα, στον ορθολογικό προγραμματισμό του επίσημου σχολείου, στην **πειθαρχία** και την ομοιομορφία της ζωής που **επιβάλλει** αντιτίθεται η αναρχικότητα, το ακατάστατο και το απρογραμματίστο όσων το παιδί δέχεται από το «παράλληλο» σχολείο, που ανεξέλεγκτα και αυθαίρετα παρεμβαίνει καθημερινά στη ζωή του.

Όλα αυτά δημιουργούν μια πραγματικότητα στην οποία το παραδοσιακό σχολείο πρέπει να προσαρμόζεται συνεχώς. Πρέπει να **βελτιώνει** τις μεθόδους του, τον τρόπο και το περιεχόμενο της διδασκαλίας που παρέχει, εναρμονίζοντάς το προς τα δεδομένα που δημιουργεί η σύγχρονη πραγματικότητα. Το επίσημο σχολείο οφείλει να δανειστεί από το «παράλληλο» ό,τι **ωφέλιμο** έχει να του προσφέρει. Πάνω απ' όλα όμως έχει χρέος να εκπαιδεύσει το σύγχρονο άνθρωπο στο πώς πρέπει να δέχεται τα κηρύγματα που τον κατακλύζουν, πώς να αξιολογεί και πώς να **διαχειρίζεται** τις πληροφορίες στις οποίες μπορεί σήμερα να έχει **πρόσβαση** με τη βοήθεια της σύγχρονης τεχνολογίας.

Μιχάλη Κασσωτάκη: Το επίσημο και το «παράλληλο» σχολείο:, σχέση ανταγωνιστική ή συμπληρωματική;

Σημείωση: Ο P.Foulquie ορίζει ως «παράλληλο» σχολείο «το σύνολο των διάφορων πηγών πληροφοριών και γνώσεων που αποκτώνται έξω από τη σχολική διδασκαλία και κατά κύριο λόγο από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης».

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1. Να γράψετε με δικά σας λόγια περίληψη του πιο πάνω αποσπάσματος σε 100-120 λέξεις.
(μονάδες 10)
2. «Ο σημερινός μαθητής δεν είναι πια ο άβουλος δέκτης των “σοφών ρήσεων” του δασκάλου, αλλά ο ενεργητικός κριτής της σχολικής διαδικασίας της αγωγής...»
Να αναπτύξετε την πιο πάνω θέση του συγγραφέα σε 60-80 λέξεις.
(μονάδες 10)
3. Με ποιους τρόπους, κατά την άποψη του συγγραφέα, το παραδοσιακό σχολείο πρέπει να προσαρμοστεί με τη σύγχρονη πραγματικότητα;
(μονάδες 10)

ΜΕΡΟΣ Γ: ΓΛΩΣΣΑ (Μονάδες 20)

Οι λέξεις όλων των ερωτήσεων για κατανόηση είναι παρμένες από το κείμενο. Μπορείτε, όμως, να τις χρησιμοποιήσετε με οποιαδήποτε σημασία, είτε κυριολεκτικά είτε μεταφορικά.

1. Να γράψετε ένα συνώνυμο για κάθε μια από τις πιο κάτω λέξεις:

- α. σημαντικότερος
- β. συσσωρευμένη (ς)
- γ. χρέος
- δ. απορρίπτει

(μονάδες 4)

2. Να γράψετε ένα αντίθετο για κάθε μια από τις πιο κάτω λέξεις:

- α. αναχρονιστικό
- β. πειθαρχία
- γ. βελτιώνει
- δ. ωφέλιμο

(μονάδες 4)

3. Να γράψετε ένα παράγωγο ουσιαστικό και ένα παράγωγο επίθετο για το καθένα από τα πιο κάτω ρήματα:

- α. προσφέρει
- β. (να) καλλιεργήσει
- γ. επιβάλλει

(μονάδες 6)

4. Να σχηματίσετε προτάσεις με τις πιο κάτω λέξεις με τρόπο ώστε να φαίνεται η σημασία τους:

- α. διαδικασία
- β. διαχειρίζεται
- γ. πρόσβαση

(μονάδες 6)
